

บทที่ ๖

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์คำกริยา มี อาจสรุปได้ว่า คำกริยา มี ปรากฏเป็นศัพท์ (entry) ๒ ศัพท์ในคลังคำดังนี้

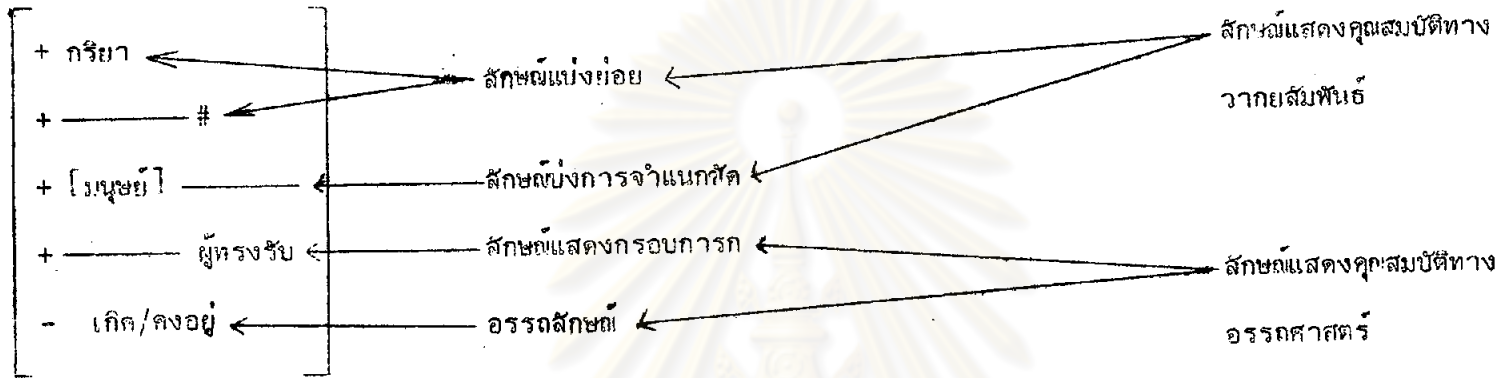
๑. มี เป็นศัพท์ที่ประกอบด้วยรายการคำ ๑ รายการ อันได้แก่ มี ที่เป็นคำกริยา อกรรมนอกสภาพ ซึ่งมีความหมายว่า รวม

๒. มี เป็นศัพท์ที่แบ่งย่อยออกเป็นรายการคำ ๓ รายการ อันได้แก่ มี ที่เป็นคำกริยา อกรรมนอกความคงอยู่ ซึ่งมีความหมายว่า เกิดหรือปรากฏ มี ที่เป็นคำกริยา สกรรม นอกกรรมสิทธิ์ ซึ่งมีความหมายว่า เป็นเจ้าของ และ มี ที่เป็นคำกริยา สกรรม นอกการเทียบ ความ ซึ่งมีความหมายว่า คือ, เป็น, ได้แก่ และประกอบด้วย

นอกจากนี้แต่ละรายการคำจะมีลักษณะที่แสดงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ และอรรถศาสตร์ ที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑. มี = รวย

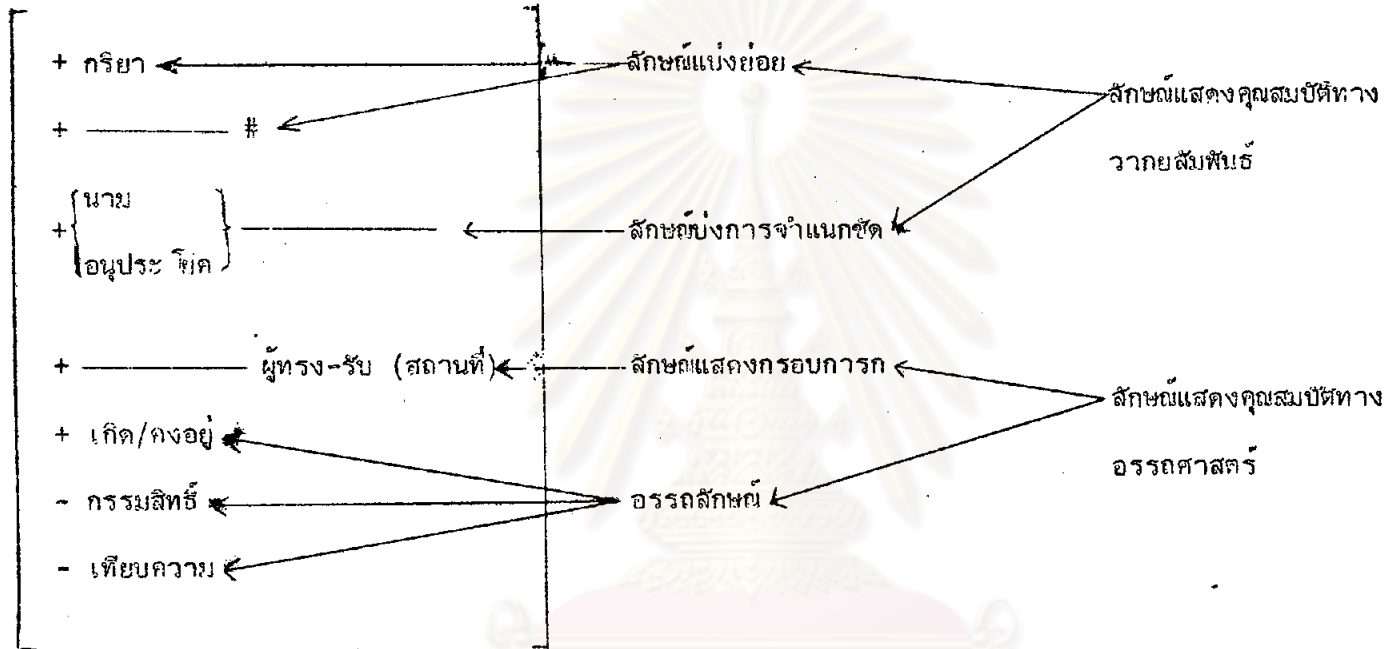

ตัวอย่าง

- ๑๓๔. เขามี (เขอจน)
- ๑๓๕. สายใจมีกว่าวิภา
- ๑๓๖. คุณจะมีหรือจน ฉันไม่สนใจ

๒. ฎี แบ่งย่อยเป็นรายการ ๓ รายการ ได้แก่

๒.๑ ฎี = เกิด หรือ ปรากฏ

ตัวอย่าง

๑๓๗. ฎีไครมา

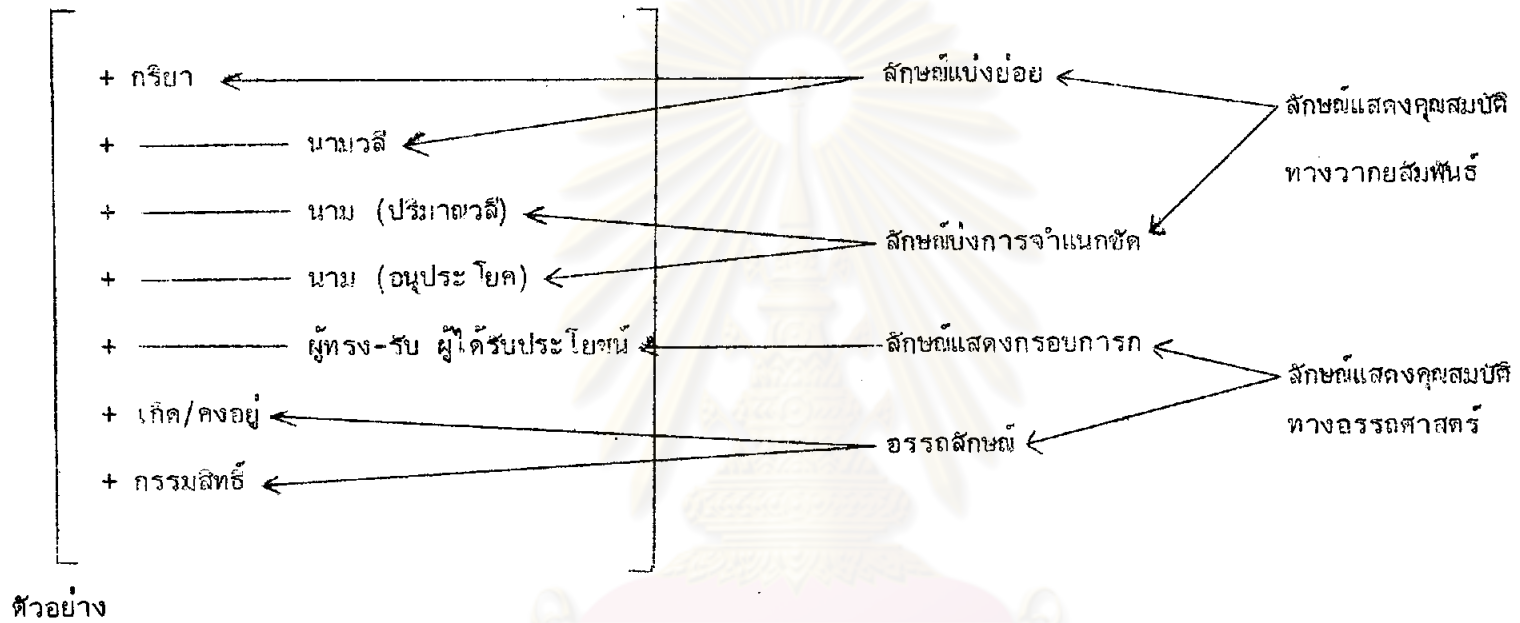
๑๓๘. ฎีเศษผมบนไหล่คุณ

๑๓๙. ฎีน้ำมันในกะทะ

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

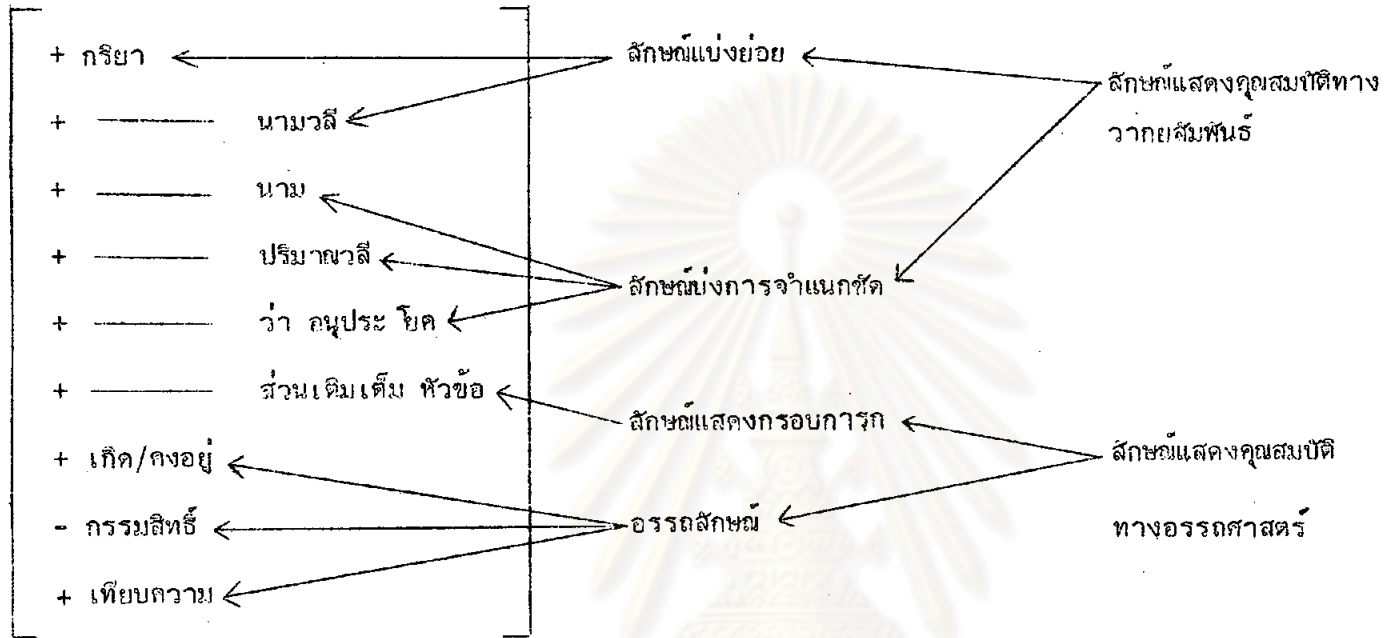
๓.๒. มี = เป็นเจ้าของ

- ตัวอย่าง
- ๑๔๐. พ่อมีงานแล้ว
  - ๑๔๑. เขามีบ้าน ๒ หลัง
  - ๑๔๒. สัญญาฉบับนี้มีสาระสำคัญว่าลูกหนี้ต้องชำระเงินภายใน ๓๐ วัน

ศูนย์วิทยุทัพอากาศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๓. มี = คือ, เว้น, ได้แก่, ประกอบด้วย

ตัวอย่าง

อาหารของพี่ช มี น้ำ ปุย และ แสงแดด

กระดาษห่อนี้ ๒๐๐ แผ่น

เรื่องนี้ว่า เขาไม่ยากเข้าพบผู้อำนวยการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดังนั้น คำกริยา มี จึงเป็นทั้งคำพ้องรูปพ้องเสียง (homonym) และคำหลายหน้าที่ (polysemv) กล่าวคือ ในคลังคำนั้นจะมีคำกริยา มี ที่แยกออกเป็น ๒ ศัพท์โดยเป็นคำพ้องรูปพ้องเสียง ซึ่งหมายถึงมีทั้งรูปเขียนและการออกเสียงเป็นอย่างเดียวกัน แต่มีความหมายต่างกัน (วิจิตร ภาณุพงศ์. ๒๕๑๔ : ๒๕๐) ในที่นี้ได้แก่ มี ที่เป็นกริยากรรมบอกสภาพ ซึ่งเป็นศัพท์ที่ ๑ และเป็นคำพ้องรูปพ้องเสียงกับ มี ที่เป็นกริยากรรมบอกความคงอยู่ มี ที่เป็นกริยากรรมบอกกรรมสิทธิ์ และ มี ที่เป็นกริยากรรมบอกการเทียบความ ซึ่งเป็นรายคำ ๓ รายคำของศัพท์ที่ ๒ รายคำทั้ง ๓ รายคำของศัพท์ที่ ๒ ดังกล่าวนั้น เรียกได้ว่าเป็นคำหลายหน้าที่ เนื่องจากต่างก็มีที่มาจากคำ ๆ เดียวกันที่มีความหมายแก่นเชื้อให้นำไปใช้ในการทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ได้หลายอย่าง แต่ก็ยังมีความสัมพันธ์ทางด้านความหมายต่อกัน (เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์ ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓ เล่ม ๓ หน่วยที่ ๑๓, ๒๕๒๕ : ๒๔) ซึ่งในที่นี้คำกริยา มี ทั้ง ๓ รายคำนั้น แม้จะเป็นคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน หรือมีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ต่างกัน แต่ก็มีความเกี่ยวข้องกันทางด้านความหมาย โดยมีความหมายแก่นเดียวกันคือ [เกิด/คงอยู่] ดังจะเห็นได้จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะ (หน้า ๗๐)

นอกจากนี้คำกริยา มี ที่เป็นศัพท์ ๒ ศัพท์ ซึ่งมีทั้งสิ้น ๔ รายคำนี้ อาจจะมีใช้ไปพร้อม ๆ กันตั้งแต่ ๒ รายคำขึ้นไป หรือทั้ง ๔ รายคำเลยก็ได้ ดังเช่นที่ปรากฏในข้อความต่อไปนี้

คนในบ้านนี้มีอยู่ ๔ คน มี คุณตา คุณยาย คุณพ่อ คุณแม่ แล้วยังลูกชายคนโต ลูกสาวคนกลาง ลูกชายคนเล็ก และคนรับใช้อีกหนึ่งคน

สมัยผมเด็ก มีพระน้อย มีอยู่ไม่กี่องค์หรอกครับ ที่จำได้แม่นก็มีหลวงตาอยู่คนละท่านมีเมตตาต่อทุกคน ไม่ว่าจะ เป็นคนมีหรือคนจน

การวิเคราะห์คำกริยา มี โดยพิจารณาจากลักษณะทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์
ดังกล่าว อาจจะใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยตัดสิน คำที่เป็นปัญหา ที่วิจิตรนั ภาณุพงศ์ (๒๕๑๙ :
๒๕๔) ได้เสนอไว้ว่า

... ยังมีคำอีกเป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งทำหน้าที่ต่างกันและยากที่จะตัดสินว่าความหมาย
เหมือนกัน คล้ายกัน หรือแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่าความหมายของคำเหล่านี้แตกต่างกัน
น้อย และประกอบกับว่า เรายังมีความรู้ เรื่องความหมายยังไม่เพียงพอ จึงทำให้มองเห็น
ความแตกต่างไม่ชัด หรือในบางกรณีก็อาจจะมองไม่เห็นความแตกต่าง เลยก็เป็นได้ คำประเภทนี้
เป็นคำที่ผู้เขียนเห็นว่า เป็นปัญหาซึ่งใครจะ เสนอให้ผู้อ่านช่วยกันพิจารณากันต่อไปว่าควรจะเป็น
เป็นคำซึ่งพ้องรูปและเสียง หรือว่าเป็นคำคำเดียวซึ่งมีหลายหน้าที่

ตัวอย่างคำที่ทำหน้าที่ได้ ๓ อย่าง

ฝึก <u>กำ</u> ใหญ่นี้คงสด	ทำหน้าที่ในตำแหน่ง	คำลักษณะนาม
มือเด็ก <u>กำ</u> แล้ว	ทำหน้าที่ในตำแหน่ง	คำกริยาอาการ
น้อง <u>กำ</u> ขมมอยู่	ทำหน้าที่ในตำแหน่ง	คำกริยากรรม

ตัวอย่างคำที่ทำหน้าที่ได้ ๔ อย่าง

น้อง <u>ชนะ</u> เพื่อนแล้ว	ทำหน้าที่ในตำแหน่ง	คำกริยากรรม
จุฬา <u>ชนะ</u> ฟุตบอล เกษตรแล้ว	ทำหน้าที่ในตำแหน่ง	คำกริยาทวิกรรม
น้อง <u>ตี</u> ป้อง <u>ชนะ</u>	ทำหน้าที่ในตำแหน่ง	คำกริยาวิเศษณ์
คน <u>ชนะ</u> ไม่ควรดูถูกคนแพ้	ทำหน้าที่ในตำแหน่ง	คำคุณศัพท์

จากตัวอย่าง วิจิตรนั ภาณุพงศ์ ได้ใช้การวิเคราะห์ กำ และ ชนะ โดยพิจารณา
จากลักษณะทางวากยสัมพันธ์ตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง แต่เพียงอย่างเดียวยังไม่ได้พิจารณา

ลักษณะทางอรรถศาสตร์ของ ก่า และ ชนะ ด้วย ดังนั้นถ้ามีการวิเคราะห์คุณสมบัติทาง วากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของ ก่า และ ชนะ ดังเช่นที่ได้วิเคราะห์คุณสมบัติทาง วากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ ของคำกริยา มี ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว ก็อาจจะมีส่วนเกื้อหนุน ในการอธิบายได้ว่า ก่า และ ชนะ ตลอดจนคำที่เป็นปัญหาคำอื่น ๆ เป็นคำคนละคำกัน คือเป็นคำพ้องรูปพ้องเสียง หรือว่าเป็นคำคำเดียวกันซึ่งมีหลายหน้าที่ หรืออาจจะ เป็นกรณีเดียวกับ คำกริยา มี กล่าวคือในบางกรณีเป็นคำพ้องรูปพ้องเสียง แต่ในบางกรณีก็เป็นคำหลายหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

๑. จากการศึกษาวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า คำกริยา มี มีลักษณะเด่นที่น่าสนใจ เป็นศัพท์ ๒ ศัพท์ ที่พ้องรูปพ้องเสียงกัน ศัพท์หนึ่งประกอบด้วย ๑ รายคำ อีกศัพท์หนึ่งประกอบด้วย รายคำ ๓ รายคำ นับเป็นคำหลายหน้าที่ ในภาษาไทยอาจจะมีคำที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติที่ น่าสนใจเช่นเดียวกับคำกริยา มี เป็นต้นว่า เป็น และ คือ ในประโยคต่อไปนี้

เป็นที่น่าสงสัยว่าเขาทุจริตในการสอบ

เธอเป็นนักร้อง

คนยังเป็นอยู่แท้ ๆ เธอมาบอกได้ว่าเป็นผี

หน้าเป็นดีนักนะ เธอ นะ

เมื่อไหร่เธอจะมีแฟนเป็นตัวเป็นตนบ้างนะ

เธอคือนักร้อง

คือว่าฉันไม่อยากทำงาน

ของดีของสุราษฎร์ มีอยู่ ๔ อย่าง คือ ๑. ร้อยเกาะ

๒. เงาะอร่อย ๓. หอยใหญ่ ๔. ไข่แดง ๕. แหล่งธรรม

จึงน่าจะมีการศึกษาคำในภาษาไทยในลักษณะดังกล่าวให้กว้างขวางออกไป

๒. กริยา มี ซึ่งใช้ประโยคบอกความคงอยู่และประโยคบอกการเทียบความ โดยที่ มี ที่เป็นกริยากรรมบอกความคงอยู่นั้น เป็นกริยาที่เกิดในตำแหน่งต้นประโยคเสมอ ซึ่งในภาษาไทยนั้น ยังมีคำกริยาอื่น ๆ ที่เกิดในตำแหน่งต้นประโยคเช่นกัน ดังตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

ดูเหมือนเขาจะเคยเป็นครู

เกิดเหตุร้ายขึ้นกลางงาน

ปรากฏร่องรอยของขโมยแล้ว

กริยา ดูเหมือน เกิด ปรากฏ เกิดในตำแหน่งต้นประโยค เช่นเดียวกับกริยา มี จึงน่าจะศึกษาต่อไปว่า กริยากลุ่มที่ใช้ขึ้นต้นประโยคนั้น จะเป็นกริยากลุ่มเดียวกันที่มีลักษณะเหมือนหรือต่างกันอย่างไรโดยละเอียด

ส่วน มี ที่เป็นกริยากรรมบอกการเทียบความ ที่เกิดในประโยคบอกการเทียบความนั้น มีลักษณะใกล้เคียงกับกริยา คือ เป็น ได้แก่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ขนมที่เธอชอบ มี ตะโก้ วุ้น และเม็ดยวน

ขนมที่เธอชอบ เป็น ตะโก้ วุ้น และเม็ดยวน

ขนมที่เธอชอบ คือ ตะโก้ วุ้น และเม็ดยวน

ขนมที่เธอชอบ ได้แก่ ตะโก้ วุ้น และเม็ดยวน

จึงน่าจะสนใจที่จะศึกษาว่า กริยาในภาษาไทยนั้น คำใดบ้างที่มีลักษณะ เป็นกริยาบอกการเทียบความ ตลอดจนลักษณะของประโยคบอกการเทียบความโดยละเอียด เพื่อประโยชน์ในการศึกษาภาษาไทยให้ลึกซึ้งกว้างขวางต่อไป

๓. การศึกษาเปรียบเทียบ เนื่องจากกริยา มี เกิดในประโยคลักษณะพิเศษ คือประโยคบอกความคงอยู่ และประโยคบอกการเทียบความ จึงน่าจะมีการศึกษาประโยคดังกล่าวโดยละเอียด ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบประโยคลักษณะดังกล่าวระหว่างภาษาไทยกับภาษาอื่น ๆ ด้วย